

СВІТ СЕЛА В ОПОВІДАННІ КОРНЕЛІЯ РЕГУША «ЛОЖЕЧКА»

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 1 (41).

УДК 821.161.2-32.09Регуш(498)

DOI: 10.24144/2663-6840/2019.1(41).129-133

Ігнатівч О. Світ села в оповіданні Корнелія Регуша «Ложечка»; 16 стор.; кількість бібліографічних джерел – 7; мова українська.

Анотація. У неореалістичному за характером оповіданні «Ложечка» Корнелій Регуш відкриває міжособистісні взаємини сільської громади, які розгортаються на тлі буденної ситуації: матері Лукіяна терміново знадобилася ложечка, і жінка відправляє сина, аби той позичив її у сусідів. Відповідно письменник виписує у творі конфлікт «особисте й загальне»; стосунки між батьками і дитиною; дитиною і соціумом; психологію хлопця-підлітка. Усі ці складники ведуть, зрештою, до осмислення – як іронія долі вплітається у вирішення життєвих питань. Отож, у сюжеті простежуємо своєрідний підтекстовий елемент: уміння окремої людини віднайти проблему «на рівному місці» й цим додати клопоту всій громаді.

Ключові слова: художній світ, оповідання, неореалізм, психологізм, сюжет і композиція, загальне й особисте.

Постановка проблеми. Корнелій Регуш (1940–2002) – відомий український прозаїк Румунії, науковець, автор книг «Місяць у ліхтарі», «Білий цвіт гречки», «Кінцева станція», «Ідеальний хрест». Як слушно зауважив літературознавець Микола Корсюк, секрет ідіостилу письменника «*у можливому двоярусному прочитанні: на рівні захоплюючого сюжету, фабули, тобто тексту, коли він сам по собі достатній, і на глибшому підтекстовому, коли текст уже недостатній собі й коли перед нами дійсно розкриваються ніжні сув'язі психологічно-концептуальних вимірів Регушевого письма*» [2, с. 378]. У двотомнику «Просвіт» (антології української короткої прози з Румунії) серед доробку Корнелія Регуша представлено оповідання «Ложечка», художній світ якого чи не найяскравіше ілюструє оте «двоярусне письмо» літератора.

Аналіз досліджень. Корнелій Регуш належить, як відзначає письменник М.Г. Трайста, до другої митців слова, котрі «*надали українській літературі в Румунії новий статус і пов'язали її назавжди з великою українською літературою України й усього світу*» [7]. Творчість прозаїка добре znana в Румунії і викликає літературознавчий інтерес. М. Корсюк простежує доробок К. Регуша й оглядово, в когорті українських письменників Румунії [2, с. 5 – 39], а також вдається й до детального аналізу поетики прози літератора, вказуючи на «*чітку ощадливу манеру письма, еліптичність фрази, недомовленість і суб'єктивне сприйняття навколишнього світу і життя, ледь примружене око доброзичливого гумориста, та множинність душевних голосів*» [2, с. 378]. Увага науковців до хисту К. Регуша майстерно формувати поліголосся дійових осіб у художньому тексті набула розвитку у студії М.Ласло-Куцук «Засади поетики», де науковець докладно вивчає мову оповідань, зокрема «*Ложечки*» [3, с. 266 – 269, 280 – 281]. Проте список статей, присвячених доробку К.Регуша, доволі обмежений. Зважаючи на інтерес, який викликає творчість Корнелія Регуша у сучасників, і, водночас, її малодослідженість, тема статті актуальна.

Мета статті – простежити художнє осмислення світу села в оповіданні «Ложечка» Корнелія Регуша.

Виклад основного матеріалу. Оповідання «Ложечка» відкриває міжособистісні взаємини сільської громади, які розгортаються на тлі буденної ситуації: матері Лукіяна терміново потрібна ложечка і жінка відправляє сина позичити її у сусідів. Твір складається з трьох частин. Перша – це своєрідний пролог, у якому знайомимося зі школярем Лукіяном (його плануванням дозвілля на післяобідню пору, необхідністю поєднати свої розваги з обов'язками по господарству, а головне – бажанням пирогів, «*тих, в капустяному листку, печених на плиті*» [5, с. 406], бо ж після уроків «*ріже голод*» [5, с. 406]). Друга – власне хід твору, де в експозиції дізнаємося про хворобу молодшої сестрички Лукіяна, про те, що мати запросила лікаря до дитини; зав'язка твору – звичне прохання лікаря дати йому ложечку, аби міг оглянути горло дівчинки; розвиток дії – похід хлопця за ложечкою; кульмінація – віднайдення ложечки у діда Морцуна; ретардація – шлях Лукіяна додому; розв'язка – повернення хлопця додому з ложечками. Третя частина – епілог, з якого дізнаємося, що мати відвезла сестричку в диспансер, а Лукіян побіг віддавати ложечки, які визичили йому сусіди, але при цьому не може знайти, кому належить остання ложечка. Перша і третя частини обрамлюють «хід твору».

Сюжет скомпоновано лінійно; за часом – дія твору розгортається від обіду до вечора, коли «*з-за Гораєца появився серпок місяця. І якби не такий вилострований, Лукіян захвав би руку в жар, що на найвищу ялицю з-над Гораєца хтось-то тиріг швиргонує*» [5, с. 415].

Лукіян – хлопчик, котрий із двома оцінками «десятками» йде додому зі школи. Він і постає головним героєм твору, учасником події, яка розкриває життя його села, а читач, слідуючи за «квестом» хлопця, забуває до самого фіналу твору про матір, яка дала завдання Лукіяну будь-що-будь віднайти ложечку, та й про лікаря, котрий не надав своєму рутинному висловлюванню такої ваги, що її відчула

мати хворої дівчинки, а міг, і, найімовірніше, оглянув горло Антонети за допомогою іншого засобу, більш затребуваного в селі, ніж маленька ложечка. Про те, як громада й син прилучилися до пошуків ложечки, мати, напевне, дізнається лише наступного дня, коли сусіди розпитуватимуть її про здоров'я доньки.

А тим часом Лукіяну, виконуючи завдання матері, довелося контактувати з дорослим світом села і зазнати різних пригод: у Докіці є лише великі ложки; у Савети – зовсім не знайшлося; Василина віднайшла ложечку, але хтось її переламав і черпачок лежав окремо від «хвостика». Залишивши хлопця в хаті слідкувати, аби пироги не пригоріли (« – *Пазь би не згоріли пироги...*»), вона побігла кликнути Іларію, щоб та допомогла з ложечкою. Але Іларія може лише порадити попросити ложечку в Розолі Михайлової. Ложечка Розолі не придатна для такої делікатної справи, бо вимащена дьогтем. Тож Лукіян подався до Климів, де гуляв на подвір'ї малий Богдан. Хлопчик не зміг допомогти, бо вдома нікого не було, хоч і поласував «за ложечку» Лукіяновим пирогом, яким пригостила останнього Василина. Не було ложечки ані в Філіпа, ані в Марії, ані в Донечки, ані в баби Лікерії, ані в її сестри Ілени, ані в Сафти Сав'яну. Ложечка знайшлася у діда-пасічника Морцуна.

Корнелій Регуш звертає увагу читача на те, як Лукіян поспішає (адже лікар чекає): *хлопець упрів, добирається до сусідів «бігцем-бігцем, кладкою через потік»* [5, с. 410], *«побіг узбіччям»* [5, с. 411], *«пострибав грудуватою вузькою доріжкою»* [5, с. 412], *«час батогом підганяв»* [5, с. 414]. І його поспіх наражається на необхідність вкотре пояснювати селянам ситуацію, допомагати розбирати шухляду, де мала б бути ложечка, перевертати на печі пироги, поки господиня шукає ложечку, вислуховувати довгі невмілі розмови малого Богданка, пасти чужу корівку Флоріку, доки йдуть пошуки ложечки у чергових сусідів. Такі описи затягують оповідь, а водночас дають можливість читачу спостерігати життя усього села в розрізі пообідньої пори.

Наскільки прохання про ложечку несвоечасне для родин села, ілюструє письменник пошуками Савети, коли та все висипала із шухляди на ліжко і *«почали обоє перебирати: полоники; ложки залізні і ложки дерев'яні; нові блискучі і заіржавлені криві виделки; довгий ніж і коротенькі чепелики; цідильце, тачівка, консервні покрішки, корки, клубочок ниток, пластмасова лійка, шило, макогінчик, голубе вушко розбитого горищика, веретено, маленький брусок гострити ножі, великі і малі гудзики, закам'яніла грінка хліба, терка, картонові коробки із чимось, або, може, порожні, обгорена люлька, шматок гноту, цвяхи, кишеньковий ліхтарик з розбитим оком, бритва, але не ціла – тільки ручка, пляшка без медикаментів, бісквіти, половина ножиць, один патрон, гусяче крило, кусок губки, маленький продірявлений кавуш, в'язочка пір'я і ще щось таке всіляке. На превелике їх диво, ложечка не озивалась»* [5, с. 409]. І сільські господині відкла-

дають свою нагальну справу, аби вдатися до пошуків, а Лукіян одразу допомагає в їхніх справах, поки вони намагаються віднайти потрібне хлопцеві.

Ці дії, описані письменником, вражають злагожденістю: кожна людина, до котрої звернувся Лукіян, поспішає на допомогу. Немає байдужих. І дитина, певно, зростає від народження в такому середовищі, бо йде до сусідів цілком відкрито, вступає у дорослі розмови, порастає в їхньому господарстві, відчуває соціальну довіру, ідентифікує себе як складову цього людського організму.

Корнелій Регуш змальовує громаду, яка живе цілком узгоджено, готова підтримувати соціальний контакт, здатна до співпраці й співпереживання, доброзичлива. Школяра, котрий виконує материне доручення, сприймають із симпатією й усвідомленням відповідальності, яка лежить на Лукіянові, при цьому пам'ятаючи, що поруч – дитина. Тому частують його пирогами, намагаються якнайкраще порадити: в кого ж таки має бути ложечка, якісь дії виконати самостійно, аби дитина даремно не бігала.

Зусилля Лукіяна – винагороджено. Він знаходить ложечку. Причому – не в жінок (хоча зазвичай ложечками в хаті «відають» господині), а в діда Морцуна. У старого теж труднощі з ложечкою – вона втопилася у десятилітровій банці меду, але чоловік принаймні знає, де шукати таку необхідну річ. І переливає мед у бідон.

Після емоційних реплік жінок: *«Качка би то копла!»* [5, с. 409], свисту Василина на все село (*«запахала в рот чотири пальці, – два в один кут, два в другий, – і свист пролунав на все село»*); крику з кутка в куток Іларії (*«кричала, що було у неї шість ложечок, але розтопились. Поклали діти на розпалену плиту, а то були з пластику»* [5, с. 411]); причитань Розолі (*«Покійний мій тато приніс цю ложечку ще з фронту. З війни, тої першої... Спаскудили. Колеса мазать... Ложечку забрали. Ой-йо-йой!»*) [5, с. 412]; у Сави Марія з тещею всі *«кімнати перебушували»* [5, с. 414]; у Донечки *«скандал завівся»* [5, с. 414]; а в діда Морцуна все було статечно і неспішно. Вони вдвох поміркували, як ложечка опинилася на дні банки, *«дивляться і дивуються, дивуються і знову оглядають, яка вона там дуже гарна»* [5, с. 415]. Єдине застереження від діда: *«Не загуби. Ця ложечка – срібна»* [5, с. 415].

Щоб ложечка не загубилася, Лукіян поклав її в рот. І ця дія мовби умиротворила його на деякий час, бо поєдналися і радість через те, що знайшлася ложечка, і заспокоєння від смоктання. Адже він зранку нічого не їв. Тричі його пригощали найбажанішим пирогом у капустиному листі – і тричі йому довелося лише слину ковтнути: спочатку він віддав свій пиріг Богданкові, з надією, що малий позичить ложечку, іншим разом Лукіян заховав пиріг у траву й накрив картузом, бо негоже до людей у хату заходити з їжею, і цей пиріг таємничо зник, а востаннє, коли його пригостила Донечка, то «впалений» Грицько *«випровадив його на вулицю, а там смикнув з руки пиріг і втік поза хату. Лише пальці замастилися – як би й не було»* [5, с. 414]. Пиріг виступає художньою деталлю твору, що означає осо-

бисті бажання хлопця, від яких він так чи інакше відмовляється (міг би, наприклад, почекати, поки пиріг вистигне і поласувати ним, а не ховати, щоб не порушити звичаїв села; міг би й Богданкові лише відламати шматочок, як і хотів спочатку), оскільки потрібно виконати головне – принести ложечку. Здається, що така «триразова втрата» пирога й принесла винагороду хлопцю.

Нарешті з вимріяною ложечкою Лукіян понісся додому. Однак дорогою його перепинила Сафта Сав'яну – вона позичила ложечку в сусіда Поляка і передала Лук'яну: «*Може, докторові двох потрібно!*» [5, с. 415]. А далі: «*Летіла вже й баба Лікерія вниз межєю, махаючи в руці над головою ложечкою. Так і передала її, мов естафету, Лукіянови*» [5, с. 416], вона позичила – у кума; Донечка «*чекала на воротах*» [5, с. 416] зі своєю ложечкою, а Марія віднайшла ложечку в тогорічному повідлі; малий Богданко віддав йому і свою ложечку, і сестри Орісі, а Савета відремонтувала поламану – і з нею перестріла Лукіяна. Тому хлопець «*помчав щасливий стежкою на їх гірку. В кишенях дзенькали залізни ложечки*» [5, с. 416].

Так виявила себе громада, продемонструвавши необхідну в житті любов до ближнього і реагуючи на прохання однієї сім'ї, до дитини якої прийшов лікар. Ретардація виписана найбільш зворушливо. Якщо ж розвиток дії в оповіданні відбувається уповільненим темпом (що контрастує з необхідністю поспіху для героя), то ретардація – максимально стисла і йде в унісон із рухом хлопця. Автор передає лише репліки жінок, котрі несуть Лук'янові ложечки.

Образ *ложечки* магістральний у творі й виражений у його назву. Отже, найбільша смислова увага оповідання припадає саме на *ложечку*. Окрім того, що в житті людини атрибут ложки несе символіку «святості, добробуту і достатку, часто слугувала амулетом чи оберегом» [1, с. 285] і цей предмет, безперечно, входить у світ речей села, то *ложечка* не є тим предметом, що беззастережно використовується в кожній хаті, а прохання лікаря її подати вказує на світ речей людей, котрі живуть в інших умовах.

Для селян остаточно не зрозуміла функція *ложечки* – отож вона або тоне в повідлі чи меді, або нею обмазують дьогтем віз, чи вона довго-предовго лежить поламана в шухляді, чи одразу декілька ложечок плавляться на розігрійтій печі, і якби не випадок, про *ложечку* ніхто й не згадав би.

Проте вісім ложечок із двох десятків обійсть, які обійшли Лукіян та його сусіди, все ж таки вдалося зібрати. *Ложечка* стала тим предметом, що поєднав на кілька годин життя всієї громади, можливо, у декількох цілях: найперше, потреба допомогти сусідам; по-друге, виконати прохання «дотора», і третє, показати, що в їхньому селі люди розуміються на речах із різних «світів»: і сільського, і міського.

Для Лукіяна образ *ложечки* набирає ще й іншої ваги: поставити інтереси сестри, сім'ї вище за особисті. І він справляється з таким завданням: відмовляє собі в їжі, відпочинку, переживає фізичний

дискомфорт, бо натер взуттям ноги, щоби якнайшвидше принести додому *ложечку*, навіть жертвує омріяним пирогом, який уже тримав у руках.

Ясна річ, в оповіданні *ложечка* виступає художньою деталлю в опису ситуації, що й розкриває характери жінок, чоловіків, дітей, характер і внутрішній світ школяра-підлітка Лукіяна, характер взаємин селян. *Ложечка* стає тим стрижнем, через який розкривається проблематика оповідання, що лежить у морально-етичній площині і стосується взаємин дитини й соціуму, вибору між індивідуальним і загальним, стосунків між дітьми і батьками.

Цікаво, що «квест» Лукіяна може здаватися нібито й безплідним, бо ж хоча він і здобув ложечку, але приніс їх запізно, вони не придалися (мати відвезла вже Антонету до диспансеру), проте хлопець набув унікальний індивідуальний досвід спілкування й довіри до кола людей, що його оточують. Упродовж усього твору головний герой перебуває у дорозі. І це теж символічно. Дорогу сприймаємо як «місце, де проявляється доля, вдача людини при її зустрічі з людьми...» [1, с. 163]. У дорозі проступає і вдача Лукіяна – як дуже доброї дитини, помічної, обов'язкової, працелюбною, готової поступитися своїми інтересами при нагальній потребі. Можна сказати, що він неначе віддзеркалює вдачу усієї громади.

Тож, якщо *ложечку* сприймаємо як символ зовнішньої деталі, бо звертає увагу на зовнішнє, предметне буття людей, то *пиріг*, яким марить протягом усього оповідання герой, – психологічна художня деталь, що вказує на бажання дитини, розкриваючи її внутрішній світ: поласувати пирогом (пиріг – не лише символізує їжу, але й звичний для Лукіяна світопорядок, щоденний ритм життя, коли після шкільних трудів слідуватиме розмірене домашнє життя з деякими обов'язками та дитячими розвагами), і пиріг в той самий день він заслужив, як ніхто інший. Образи *пирога* і *ложечки* постають втіленням особистого і загального, між якими вибирає протягом оповідання Лукіян. Його вибір – у бік загального. Вочевидь, совість – це така складова, з якою хлопець не може не рахуватися.

Удома батьки ще не знають про всі зусилля Лукіяна. Тому мати питає: «*Куди ти, шалапуту, до цього часу телембався?*» [5, с. 418]. Відповідати і пояснювати щось дитина вже не має сили. Лише показує ложечку. «*Віднеси борзенько. Щоб ти зараз дома був! Шибенику!*» [5, с. 419] – кричить мати. І Лукіян, спускаючись берегом у село, думає: «*Чия б ця ложечка була?*» [5, с. 419].

Отже, фінал твору залишається відкритим. Відомо лише, що й удома Лукіянові не вдалося поласувати пирогами. Тому й схожим на пиріг став для нього місяць. Тепер він буде освітлювати хлопцю дорогу, поки той шукатиме господаря ложечки.

Зважаючи на спосіб добору матеріалу та манеру викладу, оповідання Корнелія Регуша «*Ложечка*» тяжіє до стильової течії неореалізму [4, с. 117]. Адже сюжет у творі розгортається навколо буденної ситуації; до її вирішення прикладаються дитина і простолюд; відповідно в центрі оповіді народний

побут та насичення художнього простору побутовими дрібницями; сюжет розвивається динамічно і про колізії не розповідається, а вони показуються, наче занотовуються документально (особливо це виявляється через репліки персонажів); в оповіданні акцентується на промовистих деталях (*ложечка й пиріг*); увага читача фокусується на боротьбі протилежних начал у душі людини (малого Лукіяна); розкриваються особливості характеру хлопця й громади, яка виразно персоніфікується на основі образів (Докіци, Донечки, Марії, Сафати, баби Лікерії, Василюни, діда Морцуна та інших), запропонованих автором; письменник в оповіданні вдається до живорозмовної мови; а означена ситуація не має однозначного завершення.

Цікаво, що в основу руху сюжету покладено *пошук*, як колись у відомій неореалістичній італійській кінострічці *«Викрадачі велосипедів»*. Певно, доречно буде нагадати й таке: у фільмі відбувається віддзеркалення батьком і сином негативного вчинку, що мав місце у спільноті – крадіжки їхнього велосипеда. І як украли велосипед у них, так батько викрадає велосипед іншого, а син робиться причетним до ситуації. В оповіданні *«Ложечка»* теж наявна ситуація віддзеркалення, але тут йдеться про позитивний досвід взаємодопомоги. Твір К.Регуша показує на зв'язки між людиною і спільнотою, окреслюючи їхню взаємозалежність в добродіянні. Можливо, такі стосунки в середовищі висвітлюють авторський ідеал, віру в людину. Слушно колись підкреслював художник Павло Бездір: «... мусимо тримати віру. Не лише в себе. У Бога, у доброту ближнього, у нескінченість життя людини, у нагороду, врешті-решт, за всі земні діяння десь там, у вищому вимірі. Та нагорода, або ж її очікування і є тим, що ми всі зevamo надією. Для того, щоб вона ніколи не помирала, мусимо мати ще й любов – найвищий прояв людського ества» [6, с. 69]. Власне, про таку любов ідеться у творі Корнелія Регуша і, художньо демонструючи її у взаєминах малої громади, він вдається до найвищих мистецьких реєстрів, вносячи ліричну ноту в оповідь. А ліризація твору – ще одна ознака неореалізму.

Автор твору сповнює оповідання не лише ліризмом, але й огортає іронією, що ілюструє його власний «погляд збоку» [4, с. 437], і яким підміча-

ється риса характеру персонажа, та, що завжди є незмінною, вияскравлюючись найперше в подіях із *ложечкою*. Так, Антонета при огляді лікаря, котрий їй *«ціпував пульс, прикладав стетоскоп до грудей»* [5, с. 407] – наче б *«терпіла тортури сміливо і гордо»* [5, с. 408]; мати дівчинки, зі зрозумілим для читача хвилюванням за здоров'я дитини, надає гіперболізованого значення проханню лікаря про *«маленьку ложечку»*, тож *«розклала руки і дзигною крутнулась на п'ятах, мов снувалка навколо своєї осі. Ади, в кухні всіяке начиння, а ложечки... нема! Вибігла збентежена з кімнати...»* [5, с. 408]. Сповнений іронії вже цитований уривок про вміст Саветиної шухляди, де були *«кишеньковий ліхтарик з розбитим оком, бритва, але не ціла – тільки ручка, пляшка без медикаментів..., половинка ножиць...»* [5, с. 408], тобто жінка зберігає усякий непотріб, а необхідного – немає. Савета переконана, що ложечка у неї знайдеться, проте хаос у її господарці забирає час на пошуки предмета й приносить розчарування Лукіяну. Усмішку викликає перегукування жінок через городи, їхня багатослівність, причитання, згадки якихось подій, які Лукіяну байдужі й недоречні, повсякчасне зникнення з-під носа героя омріяного пирога. Нанизування іронічних спостережень письменником веде до показу в оповіданні іронії долі, яку відчув на собі Лукіян (завершення твору), коли запізно повернувся додому, а потім віддавав ложечки сусідам, і, врешті, одна ложечка виявилася зайвою, і він має її повернути, хоча й не може пригадати кому. А батьки вдома старання сина не оцінили.

Таким чином, в неореалістичному за характером оповіданні *«Ложечка»* Корнелій Регуш на матеріалі, здавалось би, буденної ситуації вимальовує життя всього села, виписуючи: взаємини між дитиною і соціумом; психологію хлопця-підлітка; конфлікт «особисте і загальне» у житті громади й Лукіяна; взаємини між батьками і дитиною в сім'ї. Усі ці складники ведуть, зрештою, до осмислення філософського – як іронія долі влітається у вирішення життєвих питань, і як одна людина у своїй простоті й наївності постає джерелом зайвих дій та інтенцій для інших. Отож за загальною фабулою і сюжетом простежуємо своєрідний підтекстовий елемент: уміння окремої людини віднайти проблему «на рівному місці» і втягнути у цей клопіт усю громаду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Войтович В. Українська міфологія. К., 2005. 664 с.
2. Корсюк М. Корнелій Регуш. Просвіт: *Антологія короткої української прози з Румунії: У 2 книгах.* Кн. 1 / Упорядкув., передмова та дані про авторів М. Корсюка. Бухарест, 2009. С. 377–380.
3. Ласло-Куцок М. Засади поезики. Бухарест, 1983. 387 с. Електронний ресурс // Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1861/file.pdf>
4. Літературознавча енциклопедія: У 2 томах. Т. 2 / Авт.-уклад. Ю.І.Ковалів. К., 2007. 624 с.
5. Регуш К. Ложечка. Просвіт: *Антологія короткої української прози з Румунії: У 2 книгах.* Кн. 1 / Упорядкув., передмова та дані про авторів М. Корсюка. Бухарест, 2009. С. 406 – 419.
6. Сирохман М. Павло Бездір: графіка, живопис [Текст] : альбом. Ужгород, 2018. 148 с.
7. Трайста М.Г. Розмова з відомим письменником Румунії М. Трайстою. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://g-tarasyuk.livejournal.com/24622.html> : [інтерв'ю вела Г. Тарасюк].

REFERENCES

1. Voitovych V. (2005) *Ukrainska mifolohiia* [Ukrainian mythology]. K. 664 s. [in Ukrainian].
2. Korsiuk M. (2009) Kornelii Rehush [Cornelius Regush]. Prosvit: *Antolohiia korotkoi ukrainskoi prozy z Rumunii: U 2 knykhakh*. Kn. 1 / Uporiadkuv., peredmova ta dani pro avtoriv M. Korsiuka. Bukharest. S. 377–380. [in Ukrainian].
3. Laslo-Kutsiuk M. (1983) *Zasady poetyky* [The planted poetics]. Bukharest. 387 s. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/1861/file.pdf> [in Ukrainian].
4. *Literaturoznavcha entsyklopediia: U 2 tomakh*. T. 2 / Avt.-uklad. Yu.I.Kovaliv. K., 2007. 624 s. [in Ukrainian].
5. Rehush K. (2009) *Lozhechka* [Spoon]. Prosvit: *Antolohiia korotkoi ukrainskoi prozy z Rumunii: U 2 knykhakh*. Kn. 1 / Uporiadkuv., peredmova ta dani pro avtoriv M.Korsiuka. Bukharest. S. 406–419. [in Ukrainian].
6. Syrokhman M. (2018) *Pavlo Bedzir: hrafika, zhyvopys* [Pavel Bedzir: graphics, painting] [Tekst]: albom. Uzhhorod. 148 s. [in Ukrainian].
7. Traista M.H. *Rozмова z vidomym pysmennykom Rumunii M.Traistoiu* [Conversation with the famous Romanian writer M.Trieste]. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: <https://g-tarasyuk.livejournal.com/24622.html>: [interviu vela H.Tarasiuk]. [in Ukrainian].

THE VILLAGE WORLD IN THE STORY BY KORNELIY REHUSH «A LITTLE SPOON»

Abstract. Korneliy Rehush (1940 – 2002) is a well-known Ukrainian prose writer of Romania, scientist, author of «Moon in the Lantern», «White Blossom of Buckwheat», «The Final Station», «The Perfect Cross». Among the researchers of the writer's works are literary scholars M.Korsiuk, M.Laslo-Kutsiuk, M.Mykhailiuk, M.H.Traista, and others. Taking into account the interest that K. Rehush's work arouses among contemporaries, and at the same time its lack of research, the topic of the work is relevant.

The willage world in a short story «A Small Spoon» by Korneliy Rehush reveals the interpersonal relationships of the rural community, which unfold against the background of a routine situation: Lukiiian's mother urgently needed a small spoon, and the woman sends her son to borrow it from the neighbors. Taking into account the way the material is selected and the manner of presentation, Korneliy Rehush's story «A Little Spoon» is inclined to neo-realism stylistic movement. After all, the plot in work unfolds around the everyday situation; a child and commoners are attached start solving it; accordingly, in the center of the story is the folk life and the saturation of the artistic space with everyday trifles; the plot develops dynamically and does not tell about the collisions, but they are shown as if they are recorded in a documentary way (especially it is revealed through the replicas of the characters); the story focuses on the telling details (a little spoon and pie); the reader's attention is focused on the struggle of opposite beginnings in the human soul (little Lukiiian); the story reveals the character traits of the boy and the community who are clearly personified on the basis of images-characters suggested by the author; in the story, the writer appeals to the spoken language; a definite situation does not have an unambiguous end.

Accordingly, in the work, the writer writes out the conflict «personal and common»; the relationship between parents and child; the child and society; the psychology of an adolescent boy. The writer observes how the irony of destiny entwines into the solution of life issues. In the plot, we observe a kind of sub-textual element: the ability of an individual human to find the problem out of the blue and thereby add trouble to the whole community.

Keywords: the world willage, short story, neorealism, psycholohism, plot and composition, common and personal.

Стаття надійшла до редакції 30 червня 2019 р.

© Ігнатович О., 2019 р.

Олександра Ігнатович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Ужгородського національного університету, Ужгород, Україна; <https://orcid.org/0000-0002-2845-8545>

Oleksandra Ihnatovych – Candidate of Philology, Associate Professor of the Ukrainian Literature Department of Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0002-2845-8545>